

man kunde sætte en Præmie paa en saadan udvidet Klassedeling med 4 eller 6 Klasser i hver Skole. Man kunde nemlig have sagt, at det i de øverste af disse Klasser skulde være tilladt at have et noget større Børneantal end det normerede, 37 i hver Klasse. Der er jo mange her, der forstaa sig langt bedre paa Skolevæsen end jeg, og jeg tror, at de ville give mig Ret i, at det er lettere at undervise 40—45—50 Børn, naar de ere i nogenlunde samme Alder og paa samme Alderstrin, end naar de ere paa 7—10 og 10—14 Aar. I min Kommune have vi allerede flere Skoler indrettede saaledes, at de have en Førstelærer, en Andenlærer og en Lærerinde, altsaa 6 Klasser, og det er ganske utvivlsomt, at man faar et bedre Udbytte af Undervisningen, naar man har 50 Børn i øverste Klasse ved en heldig Klasseinddeling, end naar der er 37 Børn i en Klasse i en Almueskole, hvor der kun er 1 Lærer, altsaa 2 Klasser. Det tror jeg, at man i det hele har haft for lidt Øje for. Jeg tror, at der kunde være noget at gøre, der ogsaa vilde medføre en ikke ringe Besparelse, ved rundt omkring i Landet, hvor Befolkningen er tæt nok dertil, at etablere store Skoler med en udvidet Klassedeling. Det vil jeg gerne have lidt nøjere overvejet, hvis Udvalget overhovedet vil optage en Realitetsbehandling. — Med Hensyn til den omtalte § 16 maa jeg sige, at Ministerens Udtalelser er jeg overmaade tilfreds med, men de berolige mig ikke, thi jeg har ikke den Tillid til Fremtiden som den ærede Minister, at man ikke skulde vende tilbage til den lidt tiltalende Metode, som er godt kendt fra tidligere Indstillinger i adskillige Kommuner, at man tager to meget lidt kvalificerede Lærere ved Siden af en, som man gerne vil have, og som man saa selvfølgelig faar. Jeg er bange for, at Kommunerne godt kunne henfalde til lignende smaa Skavanker i Fremtiden, saa at man, naar der er en, man gerne vil have, opstiller om ikke just Folk, der ere misliebige, saa dog to, der ere mindre vel renommerede med Hensyn til deres moralske Vandel og Lærerdugtighed. Jeg er derfor tilbøjelig til at tilraade, om nogen vil følge mit Raad, at vi for at gøre Loven saa klar, at man kan vide, hvad der menes, ikke lader det Udtryk staa: „findes

ingen af de indstillede skikket eller værdig . . .“, men hellere sige: „hvis nogen af de indstillede o. s. v.“ Det ere Skolen og Autoriteterne bedst tjente med, og det gør Sagen forstaaelig. Der vil da ikke være Tale om, at man sammen med Indstillingsretten ogsaa kan tilegne sig Kaldsretten; noget, Ministeren ogsaa havde Øje for. Det maa ikke være muligt siden hen at give Loven en Fortolkning, som er i Strid med dens Ord; det kunne vi alle være enige om. — Hvad den meget omtalte Konsulent angaar, forstaaer jeg ikke, at det Spørgsmaal er værd at have megen Debat om. Jeg tror, at man vil være enig i, at Konsulenten nok vil gøre adskillig Gavn, og at Ministeren har Ret i, at man ikke kan undvære ham helt. Om man saa skal stille ham paa den ene eller den anden Maade, maa man kunne komme ud over. Jeg er ikke enig med det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (Holm) i, at naar man ikke kan faa denne Konsulent, maa man selvfølgelig frafalde Forlangendet om ham. Man kan ogsaa vende det om og sige, at naar man ikke kan blive fri for Konsulenten, saa tager man ham for at faa Loven. De to Ting, synes jeg, ere lige gode. Endnu skal jeg omtale det Tilskud til Københavns Kommune af 170,000 Kr., som omtales i § 34. Jeg kan ærlig talt ikke se rettere, end at det hviler paa en fuldstændig doktrinær Betragtning, som ikke har noget Hold i en logisk Betragtning, at man skulde give i al Fremtid 170,000 Kr. om Aaret til København for at faa Lov til at forbedre Skolevæsenet paa Landet og i Købstæderne. Jeg forstaaer slet ikke denne doktrinære Betragtning, og jeg vil ogsaa altid stemme imod denne Bestemmelse. Som jeg begyndte med at sige, vil jeg ikke trætte med en lang Udvikling, og jeg kunde heller ikke sige ret meget, som ikke allerede er sagt. Jeg vil kun fremhæve, at jeg vilde meget beklage, om denne Samling gik til Ende, uden at vi faa Skoleloven gennemført, og jeg vil derfor meget anbefale og skal selvfølgelig være villig til selv at tage mine Ord til Rettesnor, at man viser Resignation paa de Punkter, hvorom der har været Uenighed. Det gælder om at sætte Kraft ind paa at faa Loven gennemført for endelig en Gang at komme ud af det Uføre, som